

JAAERVERSLAG

2017/2018

We develop the South African Agricultural Industry.
Ons ontwikkel die Suid-Afrikaanse Landbou Industrie.

SENTRUM VAN UITNEMENDHEID

Natuurlike Hulpbronne

Wayman Kritzinger

Wayman Kritzinger dien as voorsitter van die Sentrum van Uitnemendheid vir Natuurlike Hulpbronne, bygestaan deur Willem Symington as ondervoorsitter, Cornie Swart as addisionele lid en Janse Rabie as funksionaris.

WATERSAKE

Rouwatertariefbedeling

Die departement van water en sanitasie (DWS) se goedgekeurde watertariefbedeling vir 2018/19 is aan die affiliasies gesirkuleer. Die persentasie styging in die waterhulpbroninfrastruktuur-tarief (WRI) het aanvanklik die ooreengekome maksimum van 17% (7% PPI plus 'n verdere 10%, afhangend van die vlak van onderverhaling van koste deur die staatswaterskema) oorskry.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid het die aangeleentheid met die DWS opgeneem, waarna die nodige aanpassings gemaak is.

Hersiening van die nasionale waterbeleid en -wetgewing

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid was aan die voorpunt van die hersiening van nasionale waterbeleid. Belangrike beleids- en wetswysigings ten opsigte van waterbeheer in Suid-Afrika sluit die volgende in:

- **Nasionale Waterhulpbronstrategie**

Die vereiste vir 'n Nasionale Waterhulpbronstrategie (NWRS) is 'n bepaling ingevolge die Nasionale Waterwet, 1998 (Wet 36 van 1998) (NWA). Die NWRS is 'n strategiese beleidsdokument wat handel oor die algehele bestuur van Suid-Afrika se waterhulpbronne.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid het deelgeneem aan die voorgestelde opdatering van die NWRS. Daar was belangrike verwickelinge wat na verwagting 'n direkte invloed sal hê op verdere interaksies oor die NWRS. 'n Amptelike konsepweergawe van die NWRS sal na verwagting in Augustus/September 2018 gepubliseer word.

- **Nasionale Water- en Sanitasiemeesterplan**

Die Nasionale Water- en Sanitasiemeesterplan (NW&SMP) spruit voort uit die NWRS

en behels in werklikheid die implementeringsplan van die NWRS. Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid het die DWS voorsien van breedvoerige kommentaar oor die NW&SMP. Hierdie kommentaar is aan al ons lede gestuur vir kennisname.

Die NW&SMP word tans gefinaliseer en verdere skakeling in hierdie verband sal in die tweede helfte van 2018 geskied.

- **Nuwe Water- en Sanitasiewet**

Die DWS is van voorneme om teen die middel van 2018 'n Konsep-Nasionale Wetsontwerp op Water en Sanitasie vir kommentaar te publiseer.

Die konsepwetsontwerp is veronderstel om die bestaande NWA en die Waterdienstewet, 1997 (Wet 108 van 1997) te konsolideer en om 'n enkele wet wat handel met beide watertoever en munisipale water- en sanitasiedienste in Suid-Afrika daar te stel.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid sal aan die voorpunt wees van deelname aan verwickelinge rondom die konsepwetsontwerp (middel-2018).

- **Enkele opvanggebied- bestuursagentskap**

Die DWS het openbare werkwinkels gehou wat gehandel het oor die instelling van 'n enkele

opvanggebiedbestuursagentskap (CMA) (in plaas van nege) teen die tweede helfte van 2017. Op 15 Desember 2017 het die DWS gevra vir skriftelike kommentaar oor die Voorstel en konsep-besigheidsaak vir 'n enkele CMA.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid het deelgeneem aan die spesialis-werkwinkels oor die daarstelling van 'n enkele CMA en het omvattende skriftelike kommentaar op die konsep-besigheidsaak gelewer (afskrifte waarvan aan ons lede gestuur is vir kennisname). Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid was ook lid van 'n paneel van kundiges wat namens die DWS deur die Waternavorsingskommissie (WNK) aangestel is om die implikasies van 'n enkele CMA aan te spreek.

Die voorgestelde enkele CMA is sedertdien onbepaald uitgestel deur die DWS.

- **Onafhanklike Ekonomiese Reguleerder**

In Desember 2017 het die DWS 'n konsep-besigheidsaak vir die daarstelling van 'n onafhanklike ekonomiese reguleerder vir Suid-Afrika gepubliseer.

Die konsep-besigheidsaak stel voor dat 'n entiteit wat geheel en al afsonderlik van die DWS, is geskep word om onder meer met die volgende te handel:

- Onvoldoende belegging in onderhoud, opknapping en vervanging van infrastruktuur;
- Swak bestuur van dienste – onderbroke voorsiening, watergehalte, ens;
- Hoë vlakke van watergebruik waarvoor daar geen verklaring is nie – diefstal, vermorsing, ongefaktueerde gebruik;
- Gebiede wat steeds nie bedien word nie, veral sanitasie;
- Swak tariefstelling en -fakturering;
- Waarde vir geld in die aanwending van die Municipal Infrastructure Grant en Equitable Share; en
- Hoë skuldvlakke: nasionale en provinsiale regering aan plaaslike regeringswaterdienste (tussen plaaslike regering aan waterrade; waterrade aan die DWS) en tussen die DWS en die rouwatergebruikers.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid het die DWS voorsien van breedvoerige skriftelike kommentaar oor die konsep-besigheidsaak, afskrifte waarvan aan ons lede gestuur is vir kennisname. Verdere verwikkelings oor die voorgestelde daarstelling van 'n onafhanklike ekonomiese reguleerder sal fyn dopgehou word deur Agri SA en ons sal ons lede en geaffilieerde organisasies op hoogte hou in hierdie verband.

- **Oordrag van watergebruiksregte**

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid

is deur die DWS voorsien van 'n interne omsendbrief oor die vertolking van artikel 25 van die NWA. Volgens hierdie omsendbrief is die DWS van mening dat artikel 25 van die NWA nie vertolk kan word as voorsiening vir private handel in watergebruiksregte nie.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid is voorsien van 'n afskrif van 'n regsmeening verkry van die Suid-Afrikaanse Vereniging van Watergebruikersverenigings (SAFWUA), wat die vertolking van artikel 25 van die NWA ingevolge die omsendbrief bevestigte. Volgens die regsmeening behoort die DWS sy omsendbrief te onttrek, by versuim waarvan 'n Hoërhof-regsgeding teen die departement aanhangig gemaak kan word.

Agri SA is van plan om hierdie aangeleentheid na die Hoërhof te verwys (onafhanklik of tesame met die SAAFWUA).

- **Verifiëring- en validasieproses**

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid is van mening dat die verifiëring en validasie van bestaande wettige watergebruiksregte noodsaaklik is met betrekking tot enige strategie of beleid binne die watersektor van Suid-Afrika.

Die DWS se huidige verifiëring- en validasieproses is oral in Suid-Afrika in verskillende stadiums van voltooiing.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid is aktief besig om die DWS se vordering met die finalisering van die verifiëring- en validasieproses te monitor en om druk op die departement uit te oefen in hierdie verband. Nadat die DWS die afsluitingsverslae vir die bogenoemde gebiede/ projekte voltooi het, sal hulle begin met 'n skakelingsproses om Agri SA te voorsien van behoorlike terugvoering oor die implementering van hierdie projekte.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid sal voortgaan om druk op die DWS uit te oefen in dié verband.

- **Watermetingsvereistes**

Op 23 Februarie 2018 het die DWS in Staatskennisgewing 141 'n versoek gerig aan besproeiingsrade en watergebruikersverenigings (WGV's) om watermetingsapparate te installeer vir water wat onttrek word vir besproeiingsdoeleindes en om nakoming van die regulasies wat vereis dat sodanige water gemeet, aangeteken en gerapporteer word, te monitor.

Ingevolge Staatskennisgewing 141 moes besproeiingsrade en WGV's wat magtiging het om water vir besproeiingsdoeleindes te onttrek, die nodige watermetingsapparate teen 23 Maart 2018 installeer.

Agri SA het deurgaans beweer dat die implementeringstydperk soos

volgens die Staatskennisgewing onvoldoende is. Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid het sy besware in hierdie verband aan die DWS voorgelê. Agri SA sal voortgaan om sy lede in te lig oor watergebruiksmeting en -rapportering ingevolge bestaande regeeringsvereistes.

Agri SA het 'n beroep gedoen op sy geaffilieerde lede om kennis te neem van die watermetingsvereistes en om watergebruikers in die landbousektor te maan om die metingsvereistes, soos redelikerwys voorgeskryf mag word, na te kom.

- **Onwettige watergebruik**

Die onwettige gebruik van water is sorgwekkend en veroorsaak konflik en ongelykheid onder besproeiërs.

Agri SA huldig steeds die standpunt (soos aanvaar deur sy kongres) dat hy geensins onwettige watergebruik deur sy lede kan of sal goedkeur, onderskryf of op enige wyse steun nie.

Derhalwe glo Agri SA dat die verifiëring- en validasieproses van waterregte bespoedig moet word en dat die uitslae in die onderskeie opvanggebiede beskikbaar gestel moet word vir openbare insae.

Kommentaar in hierdie verband moet dan geëvalueer word ten einde 'n databasis saam te stel wat so akkuraat moontlik is.

“Derhalwe glo Agri SA dat die verifiëring- en validasieproses van waterregte bespoedig moet word en dat die uitslae in die onderskeie opvanggebiede beskikbaar gestel moet word vir openbare insae.”

Agri SA glo dat plaaslike CMA's in staat is om onwettige watergebruik stop te sit.

- **Verswakkende watergehalte**

Daar is toenemend kommer oor die uitwerking van verswakkende watergehalte op die landbousektor. Die besoedeling van waterhulpbronne, oppervlakte- sowel as ondergrondse water, het in só 'n mate toegeneem dat landbouproduksie skade kan ly. Hoewel besoedeling op verskeie vlakke geskied, is munisipaliteite sleutelrolspelers in hierdie verband.

Agri SA het oor tyd verskeie benaderings gevolg om swak watergehalte aan te spreek. Dit sluit in die verkryging van senior regsadvies oor watergebruikers se regsposisie met betrekking tot die DWS se aanspreeklikheid.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid is van mening dat watergehalte in opvanggebiede gemoniteer moet word op provinsiale vlak. Hierdie aangeleentheid behoort in

die interdepartementele C-SAW-strukture, asook waar die CMA's reeds funksioneel is, geopper word. Probleme in hierdie verband moet na Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid verwys word vir opvolging.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid is bewus van die DWS se plan om 'n geïntegreerde nasionale watergehaltebeleid en -strategie te ontwikkel en sal daarop kommentaar lewer nadat dit gepubliseer is.

Waterbeperkings

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid is bekommerd oor die DWS se onvermoë om waterbeperkings soos afgekondig in die staatskoerant te monitor en toe te pas. Dit blyk ook asof voorafberaadslaging nie bevredigend is nie. Dit kan die akkuraatheid van die berekening beïnvloed.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid het aangedui dat doeltreffende waterbeheer slegs moontlik is waar WGV's en opvanggebiedbestuurstrukture, toegerus met die nodige vaardighede, in plek is.

Daar is steeds kommer oor die vertolking van die DWS se operasionele reëls vir implementering en opheffing van waterbeperkings. Voldoende reënval behoort te lei tot die

onmiddellike opheffing van waterbeperkings.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid het die probleme wat ervaar word met die vertolking van operasionele reëls in verband met die instelling en opheffing van waterbeperkings, met die DWS opgeneem.

Bou van nuwe damme en opgradering van bestaande damme

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid het die DWS gevra vir inligting oor die departement se beplanning rondom die bou van nuwe damme en opgradering van bestaande damme.

Die DWS het die volgende inligting voorsien:

• Wes-Kaap

Werk sal na verwagting binnekort begin om die Clanwilliamdamwal te verhoog. Die kanale sal ook vervang en opgegradeer word. Dit sal watertoevoer stabiliseer en die besproeiingspotensiaal vir opkomende boerdery-bedrywighede matig verbeter. Die Wes-Kaap se departement van landbou is aktief betrokke by hierdie projek.

“Werk sal na verwagting binnekort begin om die Clanwilliamdamwal te verhoog. Die kanale sal ook vervang en opgegradeer word.”

'n Projek om surplus winterwater vanaf die Bergrivier na die Voëlvleidam te pomp om die watertoevoer vanuit die dam te verbeter, sal binnekort 'n aanvang neem. Hierdie water sal hoofsaaklik gebruik word om huishoudelike water vir Kaapstad en Saldanha aan te vul.

Geen verdere damme word tans oorweeg nie.

• Oos-Kaap

Die Mzimvuburivier-ontwikkeling behels die bou van twee damme. Hoewel landbou deel uitmaak van die motivering, word die bekostigbaarheid van die water bevestig. Die bou van verdere damme – iets wat wel oorweeg word – fokus nie primêr op die landbou nie, met die uitsondering van kleinskaalse boere in sekere omstandighede.

Daar is verskeie groot damme in die voormalige Transkeigebied wat gebou is met die oog op landbou-ontwikkeling, maar dit was slegs tot 'n beperkte mate geïmplementeer. Voorbeelde is die Xonxa-, Lubisi- en Ncora-damme. Besproeiing vanuit die Doringrivierdam by Indwe het ook tot stilstand gekom. Tans verskaf die dam slegs water vir huishoudelike gebruik.

• Sentraal

In hierdie stelsel, wat die Oranje- en Vaalrivieropvanggebiede insluit, moes die tweede fase van die Lesotho Hooglandwaterprojek, naamlik die bou van die

Podihaledam, reeds begin het. Dit is uitgestel.

- **KwaZulu-Natal**

Verskeie groot projekte is onderweg of in die ondersoekstadium, maar slegs vir stedelike watertoevoer.

- **Limpopo**

Gegewe die eise wat ander sektore en stede maak op beskikbare water, is die moontlikheid van verdere besproeiing in die provinsie uiters skraal.

Onwettige lisensiëring van watergebruik

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid raak toenemend bewus van onreëlmatighede in die wyse waarop die DWS se streekskantore in sekere dele van Suid-Afrika landbouwatergebruikslisensies uitreik.

Hierdie is 'n bron van diep kommer vir Agri SA. Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid het die aangeleentheid na die organisasie se regs Komitee verwys sodat die Komitee dit na 'n behoorlik ervare prokureur kan verwys.

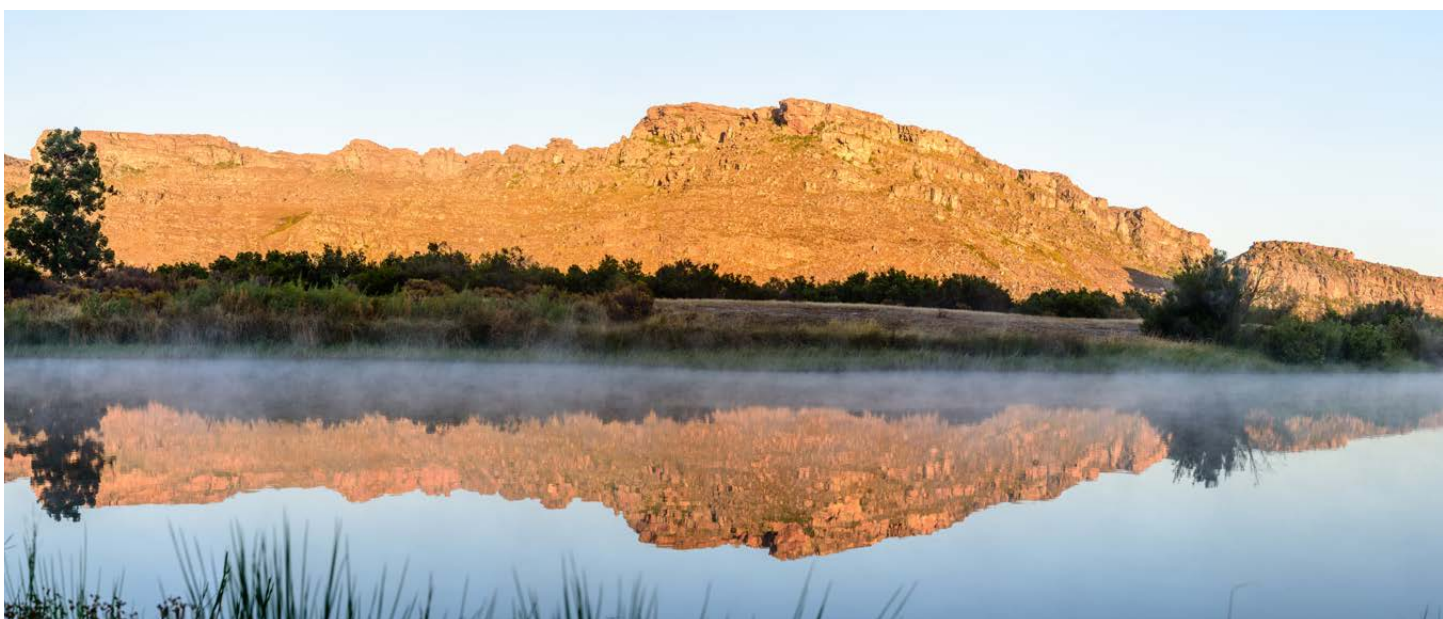
Toewysing van 'n Agri SA-watersentrum

Agri SA het in 2018 vir Gregory Smith permanent aangestel om 'n watersentrum binne Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid te vestig en te bestuur. Die Agri SA-watersentrum is op 2 Mei 2018 van stapel gestuur.

Die Agri SA-watersentrum sal onder meer fokus op waterbeleid en wetgewende voorstelle soos die Konsep-Nasionale Water- en Sanitasie-meesterplan en die Nasionale Waterhulpbronstrategie.

Die huidige wysigings aan die Nasionale Waterwet, byvoorbeeld, sal die koste van water vir landbougebruikers bepaal, daarom is dit nodig om vanaf die begin met die regering en ander sleutelbelanghebbendes te skakel en saam te werk met die oog op 'n billike uitkoms. Die Agri SA-watersentrum sal ook insette aan die Waternavorsingskommissie (WNK) lewer oor navorsingsprioriteite en sal dien as 'n forum vir top-kundiges om hul insigte op 'n sinvolle wyse te deel.

In Mei 2018 het Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid 'n spesialisatspan bestaande uit water- en regulatoriese kundiges aangestel wat, tesame met Agri SA, in die proses is om Agri SA se sleutelprioriteite vir die Agri SA-watersentrum te verfyn.

OMGEWINGSAKE

Skaliegas-ontwikkeling

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid staan aan die voorpunt van weerstand teen die voorgestelde vestiging van 'n skaliegasbedryf in Suid-Afrika. Agri SA het deurgaans beweer dat hy, in die afwesigheid van inligting oor die beskikbaarheid van water en besonderhede oor hoe daar gehandel sal word met besmette grond en water, nie die voorgestelde ontwikkeling van 'n skaliegasbedryf in Suid-Afrika kan onderskryf of ondersteun nie.

Agri SA het appèlle aangeteken teen die omgewingsmagtigings vir eksplorasiebedrywighede wat aan Rhino Oil & Gas in Noordwes, die Vrystaat, KwaZulu-Natal en die Oos-Kaap toegestaan is. Die uitslag van die appèlle word teen middel-2018 verwag.

“Agri SA het verneem dat Shell beoog om sy pogings rondom skaliegasontwikkeling in Suid-Afrika beduidend af te skaal.”

Agri SA het verneem dat Shell beoog om sy pogings rondom skaliegasontwikkeling in Suid-Afrika beduidend af te skaal. Omdat Shell egter versuim om sy aansoeke vir eksplorasieregte in die Karoo te onttrek, sal Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum

van Uitnemendheid voortgaan om 'n waaksame oog oor Shell en ander betrokke partye te hou.

Memorandum van Verstandhouding – Kamer van Mynwese

Agri SA en die Kamer van Mynwese is partye tot 'n Memorandum van Verstandhouding wat onder meer voorsiening maak vir 'n kommunikasieplattvorm oor sake van wedersydse belang. Ingevolge die Memorandum van Verstandhouding het Agri SA en die Kamer van Mynwese 'n eksterne konsultant aangestel om areas waar landbou en mynbou kan saambestaan, te ondersoek en te evalueer. Die partye beoog om 'n atlas voor te berei wat veronderstel is om deur die departement van mineralehulpbronne gebruik te word wanneer daar besluit word of mynbedrywighede in sekere hoëwaarde-landbougebiede toegelaat moet word.

Agri SA sal voortdurend sy verhouding met georganiseerde mynbou evalueer en herevalueer. Indien daar bevind word dat die huidige Memorandum van Verstandhouding nie die landbousektor bevoordeel nie, sal Agri SA sy verhouding met die Kamer van Mynwese herevalueer.

Wet op die Bewaring en Ontwikkeling van Landbougrond

Die proses rondom die Konsepwetsontwerp op die Bewaring en Ontwikkeling van Landbougrond (PDALB) het tot stilstand gekom.

Die doel van die PDALB is om hoëpotensiaal-landbougrond te beskerm en te behou vir landboudoeleindes. Hierdie grond word tans bedreig deur mededingende eise soos dié van die mynbedryf. Bestaande wetgewing bied nie vir die landbou 'n genoegsame regsbasis in hierdie verband nie.

Die Kamer van Mynwese stem nie saam met landbou-belanghebbendes binne Besigheideenheid Suid-Afrika (Busa) rakende die grondwetlikheid van die PDALB nie. Die meningsverskil hou hoofsaaklik verband met die vetoregte van die betrokke ministers en die magte van die onderskeie regeringsvlakke. Die Kamer van Mynwese het 'n regmening in hierdie verband verkry.

Agri SA moniteer die proses en sal, indien nodig, self regsmenings inwin.

Nasionale Wet op Omgewingsbestuur: Biodiversiteit – Lyste en Regulasies van Uitheemse en Indringer-spesies

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid het breedvoerige kommentaar gelewer op die voorgestelde Uitheemse en Indringerspesielyste en Uitheemse en Indringerspesieregulasies, wat in Februarie 2018 deur die departement van omgewingsake (DEA) uitgereik.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid

is bekommerd oor die DEA se geneigdheid tot oorregulering waar geen ooglopende ernstige omgewingsagteruitgang geskied nie.

'n Riglyndokument in hierdie verband, wat vroeër deur Agri SA voorberei is, is tot affiliasies se beskikking.

Teenstrydige statutêre vereistes: Omgewingsimpakregulasies tot die Nasionale Wet op Omgewingsbestuur, saamgelees met die Wet op die Bewaring van Landbou-hulpbronne

Die Omgewingsimpakstudie (EIA) regulasies plaas 'n regulatoriese en finansiële las op boere aangesien 'n basiese studie vereis word vir sekere aktiwiteite wat deel vorm van roetine-plaasbestuur. Sekere gelyste aktiwiteite, insluitend voorkoming van erosie, vereis EIA's. Dit hou weer koste-implikasies in vir die betrokke boere.

Daar is ook 'n regs dilemma deurdat die Nasionale Omgewingsbestuurwet (NEMA) en die Wet op die Bewaring van Landbouhulpbronne (CARA) teenstrydige verpligtinge op die grondeienaar plaas met betrekking tot bosindringing. Hierdie teenstrydighede maak dit onmoontlik vir boere om aan beide stelle wetgewing te voldoen.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid het die departement van landbou, bosbou en visserye (Daff) genader vir duidelikheid rondom die

vertolking van sekere gelyste aktiwiteite wat onderhewig is aan omgewingsimpakstudies ingevolge NEMA maar teenstrydig is met die CARA-wetgewing.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid is tans betrokke by twee sub-werkgroepe onder die leiding van Daff om hierdie aangeleentheid aan te spreek.

Migrerende plaë - muggiebeheer

Agri SA het versoë gerig aan Daff om goedkeuring te verkry vir 'n nasionale beheerbeleid op ministeriële vlak vir muggies en quelea, soortgelyk aan die springkaanbeheerbeleid. Volgens terugvoering wat van Daff ontvang is, is die departement in die proses is om alle migrerende plaagbeheerbeleid te hersien ten einde dit in ooreenstemming te bring met die Wet op Rampbestuur, Wet 57 van 2002. Belanghebbendes, insluitend Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid, sal betrokke wees by die proses.

'n Navorsingsprojek word tans onderneem deur die WNK en is gemik op muggiebeheer. Die Rooivleis Producente Organisasie is hierby betrokke.

Vertoë is aan Daff gerig om die herfskommandowurm in te sluit by die lys van migrerende plaë.

Bodembeskerming

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid

het met Daff saamgewerk in inisiatiewe om grondagteruitgang te bestry. Dit sluit in die formulering van 'n omvattende strategie om slangbos-infestering oral in Suid-Afrika te bestry, asook om Daff te help met die formulering van 'n bewaringslandboubeleid.

Agri SA se Natuurlike Hulpbronne Sentrum van Uitnemendheid het ook breedvoerig kommentaar gelewer op, byvoorbeeld, die Konsep-Uitheimse en Indingerspesiële en -regulasies soos deur DEA in Februarie 2018 gepubliseer, en DEA se voorgestelde Nasionale Wysigingwetsontwerp op Omgewingswette, met inbegrip van beduidende wysigings tot NEMBA.

In Mei 2018 het Agri SA se hoof van Natuurlike Hulpbronne deelgeneem aan 'n studietoer na Europa met die tema: *Soil information for sustainable development, agricultural, conservation and land use policies in South Africa*, onder leiding van die Landbounavorsingsraad, in samewerking met die Universiteit Stellenbosch en Daff. Die projek is geheel en al deur die EU-SA Dialoogfasiliteit befonds en sal behulpsaam wees in die daarstelling van 'n grondinligtingbestuurstelsel vir landbou in Suid-Afrika.